



РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
ВЕРЕСЕНЬ
Число 9 (225)
КИЇВ 2020

Видання ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"



Першооснова цивілізації



Рясно засівалася духовна нива і в часи Київської Русі. На скрижальх історії записані мудрі слова Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха і нашого земляка Антонія Печерського. Вже тоді Європа дивувалася досконалії освіти дітей княжих та боярських, котрі своїми справами рухали вперед прогрес.

А якими новаціями дивували світ українські винахідники у наступних століттях! Щоправда, їхні досягнення неодмінно приписувалися московській та петербурзькій владі, розчинялися у багатомовному імперському середовищі. Така правда історії, такими нас сприймав світ аж до недавніх часів, коли Україна з'явилася на карті світу як незалежна держава. І тут нам би утверджувати високий духовний рейтинг, тим більше, що у час стрімкого розвитку науки потрібні не механічні роботи з українською пропискою, а освічені талановиті творці. Потрібна національна українська школа!

Маємо гордитися, що саме Чернігівщина народила таких світочів педагогічної науки, як Костянтин Ушинський, Софія Русова, Лідія Деполович, не кажучи вже про сотні сподвижників-практиків. Недарма колись учитель користувався високим авторитетом у народі, доки не був змушений закопуватися в городне господарство. Так занепадала чітка й світла система первинної освіти, котра складає базис вищої досконалості науки. Тепер маємо те, що маємо, як висловився один із творців системи безперервного блукання держави кривими стежками новітньої історії.

Пишаємося тим, що і в нашому земляцтві є справжні педагоги з високим авторитетом. Справді видатні заслуги нашого славного ветерана академіка Петра Кононенка, котрий створив цілий науковий напрямок україністики, такий необхідний для утвердження міжна-

За будь-якої цивілізаційної системи очільники держави, якщо вони розуміють свою роль, дбають про освіту й науку. Адже саме вони є першоосновою економічного та соціального розквіту народу. Це розуміли ще древні елліни, тому й покладалися, в першу чергу, не на силу меча, а на творців перемог.

родного авторитету України. А скільки новацій встигли впровадити у життя директорки Українського гуманітарного ліцею КДУ ім. Т.Г.Шевченка Ганна Сазоненко та однієї зі столичних шкіл Надія Голота! Зроблене ними вже стало фактами новітньої української історії.

Нинішній рік для української школи виявився небувало важким. Поблідли й змаліли безперервні державні реформи, яким не видно кінця. Продовжує скорочуватися населення, а з ним і школи, особливо у сільській місцевості. Сумно дивитися на приміщення шкіл, де не дзвенить веселий гамір дівчорі, проводити очима шкільні автобуси, що звозять звідусюди поодиноких маленьких школярів до централізованої школи. А як бути педагогам, коли доведеться після відновлення регулярного традиційного навчання

вирішувати адміністративні питання, шукати вище керівництво в районі – їх же на всій неосяжній Сіверській землі замість двадцяти двох буде...п'ять!

Кажуть, виручить навчання через інтернет. А де живе спілкування покинутої напризволяще дитини й педагога, де гурткова робота, де особистий вплив старшого на молодшого? Де предметне розв'язання сотень проблем, котрі постають перед дитиною щодня і потребують допомоги батьків і вчителя? Перспектива навіть після закінчення глобальної атаки COVID-19 дуже сумна...

Постає й проблема підготовки педагогічних кадрів. На Чернігівщині цим питанням займаються Ніжинський університет, Чернігівський педвуз, Прилуцький коледж. Але всі вони опинилися у вкрай тяжких умовах, коли за кожного випускника потрібно боротися, а сама область катастрофічно втрачає населення. Тож, як казав колись класик, ми "самі себе звоювали".

Проте, як мовиться, людина вмирає, тільки втративши останню надію. Старше покоління народу нашого пам'ятає лихі часи Другої світової війни, страшні людські втрати і повсюдну розруху. Але не забуває глобального духовного піднесення, котре оволоділо знесиленими душами і дозволило знову повернутися до творчого життя. Сподіваємося, що так буде й цього разу. Що й цього вересня тисячі радісних дітлахів прийдуть до шкіл, щоб згодом підтвердити високий цивілізаційний рівень українського народу. Хай нам щастить у цьому!

Рада ГО "Товариство Чернігівське земляцтво"

Завдяки історичній пам'яті людина стає особистістю, народ – нацією, країна – державою. М. ГРУШЕВСЬКИЙ

У ВЕРЕСНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЯКУБ Михайло Захарович – 90-ліття. Народився 10 вересня 1930 року у смт Березна Менського району. Пенсіонер, найстарший учасник спортивного змагального проекту DYKA GONKA – забіг із перешкодами, що проходив у 2019 році на Київщині.

ГАВРИЛЕНКО Віра Олександрівна – 90-ліття. Народилася 13 вересня 1930 року в селі Оболоння Коропського району.

ЛЕОНЕНКО Марина Йосипівна – 80-ліття. Народилася 3 вересня 1940 року в селі Рейментарівка Корюківського району. Довгий час працювала лікарем. Ліквідатор наслідків аварії на ЧАЕС.

ОДАРИЧ Олег Миколайович – 80-ліття. Народився 26 вересня 1940 року в Ніжині. Працював начальником відділу експертизи у сфері фізико-математичних і технічних наук Державного центру науково-технічної експертизи Міністерства освіти і науки України. Кандидат фізико-математичних наук.

ОСТРОВСЬКА Наталія Василівна – 75-річчя. Народилася 4 вересня 1945 року в Києві (батько з Сосниці).

ШИЛО Надія Сергіївна – 75-річчя. Народилася 12 вересня 1945 року у с. Бондарі Козелецького району. Довгий час працювала юристом.

ПОВИШИЙ Микола Пилипович – 75-річчя. Народився 15 вересня 1945 року в Носівці. Працював завідувачем кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України. Заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЙОВЕНКО Світлана Андріївна – 75-річчя. Народилася 20 вересня 1945 року в Києві (батьки з села Надинівка Козелецького району). Працювала редактором у видавництві "Дніпро", журналі "Вітчизна". Автор віршів, художніх перекладів та літературно-критичних статей. Видала багато збірок поезій, оповідань, повістей, літературних портретів письменників. Деякі вірші поклали на музику О. Білаш, І. Шамо, О. Гончарук та ін. Окремі її твори перекладені багатьма мовами народів світу.

Член правління Національної спілки письменників України, заслужений працівник культури України. Лауреат багатьох міжнародних премій. Дипломант міжнародного академічного рейтингу популярності "Золота фортуна". Відзначена почесними нагородами.

ДУДАР Валерій Володимирович – 70-річчя. Народився 2 вересня 1950 року в Бобровиці.

БРИГИНЕЦЬ Дмитро Дмитрович – 70-річчя. Народився 5 вересня 1950 року в селі Сивухи Козелецького району. Начальник відділу кадрів Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. Полковник у відставці. Відзначений почесними нагородами.

ПЛЮЩЕВА Лариса Анатоліївна – 70-річчя. Народилася 5 вересня 1950 року в Новгород-Сіверську. Працювала головним спеціалістом Держкомсекретів України.

ТВЕРДОМЕД Катерина Сергіївна – 70-річчя. Народилася 5 вересня 1950 року в селі Стодоло Ніжинського району. Заступник головного бухгалтера акціонерної холдингової компанії "Укрнафтопродукт".

КУЗЬМЕНКО-ЛІСОВЕНКО Катерина Василівна – 70-річчя. Народилася 7 вересня 1950 року в селі Житні гори на Київщині. Відмінник народної освіти. Працювала директором середньої школи № 3 м. Чернігова. Письменниця, авторка історичних книг-досліджень, зокрема, "Затоплена Придніпровська цивілізація" та інших. Лауреат обласної літературно-мистецької премії імені Михайла Коцюбинського (Чернігів, 2020 рік).

ТУРЧИН Олександр Петрович – 70-річчя. Народився 7 вересня 1950 року в селі Свидовець Бобровицького району. Працював директором дослідного господарства "Дмитрівка" Українського НДІ садівництва, заступником начальника управління сільського господарства Києво-Святошинського району.

МАТЯШ Олександр Миколайович – 70-річчя. Народився 13 серпня 1950 року в селі Свидовець Бобровицького району. Головний лікар Бюро медико-соціальної експертизи.

ПАЩЕНКО Володимир Михайлович – 70-річчя. Народився 15 вересня 1950 року в селі Мала Дівця Прилуцького району. Доктор географічних наук, професор, головний редактор "Київського географічного щорічника", член НСПУ. Співатор книг і карт, присвячених ландшафтам України та її окремих регіонів. Має низку поетичних видань, збірок віршів і поем. Лауреат літературної премії імені Миколи Куліша.

СУПРУН Юрій Олексійович – 70-річчя. Народився 20 вересня 1950 року в селі Комарівка Ніжинського району. Доцент кафедри загальної хірургії Національного медичного університету ім. О. Богомольця. Кандидат медичних наук.

СВЕНКО Катерина Іванівна – 70-річчя. Народилася 25 вересня 1950 року в селі Нова Басань Бобровицького району.

ПИЛИПЕНКО Олександр Іванович – 65-річчя. Народився 29 вересня 1955 року в Чернігові. Працював директором інституту психології та соціальних наук Київського міжнародного університету, професор, кандидат педагогічних наук, відмінник освіти України.

ШВЕД Микола Петрович – 60-річчя. Народився 4 вересня 1960 року в селі Конятин Сосницького району. Полковник у відставці. Проходив службу на космодромі "Плесецьк", Генеральному штабі Збройних Сил України.

ДАНИЛЕЦЬ Володимир Віталійович – 60-річчя. Народився 9 вересня 1960 року у смт Дмитрівка Бахмацького району. Народний артист України.

ШАРИГІН Олександр Сергійович – 60-річчя. Народився 21 вересня 1960 року у м. Корюківка. Військовий пенсіонер.



Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

ШЛЯХ через століття

200 років?! Складно навіть уявити, що в мальовничому Ніжині впродовж уже двох століть функціонує красень-університет, один із найстаріших і найвідоміших закладів вищої освіти в Україні – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. За цей поважний вік наш Університет став Alma mater для близько семидесяти тисяч фахівців – вчителів і науковців, журналістів і юристів, економістів і лінгвістів, інженерів і військових, письменників і митців.

Слава Університету вийшла далеко за межі нашої держави, і не лише завдячуючи видатним українцям Миколі Гоголю та Леоніду Глібову, Євгену Гребінці та Федору Леонтовичу, а й представникам інших народів, для яких НАШ університет став освітньою коліскою і які відіграли непересічну роль у своєму рідному краї – білорусам Францішеку Богушевичу та Юхиму Карському, грекам Костянтину Базілі та братам Ревеліоті, інгушам Чаху Ахрієву та Алтинбеку Базоркіну, естонцям Йоганнесу Аавіку та Миколі Гейндріхсену, литовцю Олександром Гінтовту та латишу Петру Феддерсу, сотням казахських та узбецьких юнаків і дівчат, які й нині використовують здобуті знання на благо Казахстану й Узбекистану. Ніжинська вища школа пишається своїми випускниками та робить усе, щоб пантеон славетних вихованців щороку поповнювався новими іменами.

У наші дні Університет перетворюється на центр міжнародної освіти, здійснюючи якісну фахову підготовку не лише талановитого українського студентства, а й обдарованої молоді з Азербайджану, В'єтнаму, КНР, Тунісу, Туреччини, Туркменістану, ФРН. Зростанню популярності та посиленню авторитету Університету сприяють не лише усталені освітні і наукові традиції, а й удосконалення адміністрування, модернізація матеріально-технічної бази, потужний професорсько-викладацький склад, постійний пошук оптимальної моделі організації освітнього процесу, розширення переліку послуг тощо. Колектив Університету, високо цінуючи здобутки наших попередників, спрямовує свою діяльність на розбу-



дову сучасного ЗВО, для якого притаманна висока якість освіти, управлінська гнучкість, внутрішня та міжнародна мобільність студентів і викладачів, студентоцентризм і зорієнтованість на практичну підготовку, тісний зв'язок з працедавцями і партнерами.

Сьогодні до структури університету входить 6 потужних структурних підрозділів (4 факультети – іноземних мов, історико-юридичний, природничо-географічних і точних наук, психології та соціальної роботи і 2 навчально-наукові інститути – інститут мистецтв імені Олександра Ростовського та інститут філології, перекладу та журналістики), ціла низка навчально-наукових і науково-дослідних лабораторій, створених в тому числі спільно з Інсти-

тутом археології НАН України та Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 6 наукових і культурно-просвітницьких центрів, зокрема Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою, відкритий у 1999 р. за рішенням Кабінету Міністрів України. Освітній процес і наукову діяльність забезпечують понад 240 науково-педагогічних працівників, 80% яких мають наукові ступені та вчені звання.

На 22 кафедрах і в наукових підрозділах здійснюються дослідження з актуальних проблем гуманітарних, психолого-педагогічних, медичних, природничих і точних наук. Нині сформувалися й успішно діють наукові колективи, очолювані відомими в Україні вченими-професорами М. Барановським, Ф. Барановським, Н. Бойко, О. Бойком, Ю. Бондаренком, І. Казачковим, Є. Коваленко, О. Ковальчуком, О. Кононко, М. Криловцем, О. Кучменко, Є. Луняком, О. Мельничуком, П. Михедом, М. Папуchoю, В. Суховеевим та ін.

Відомі своїми здобутками у сфері музикознавства та музичної педагогіки творчі колективи, якими керують заслужені діячі мистецтв України, професори Л. Костенко та Л. Шумська, народні артисти України, професори В. Рожок і М. Шумський, доцент О. Пархоменко.

В Університеті виходять фахові видання "Наукові записки" та "Література та культура Полісся", які внесені до міжнародних наукометричних баз даних. Університет підтримує плідні взаємини із закладами і науковими установами Білорусі, Великої Британії, Греції, Грузії, Казахстану, КНР, Литви, Марокко, Польщі, США, Тунісу, Туреччини, ФРН.

Фонди університетської бібліотеки, яка протягом двох століть є невід'ємною частиною освітньо-наукового та культурно-просвітницького процесу, нараховують близько мільйона примірників навчальної та наукової літератури, в тому числі понад 100 тис. стародруків і рідкісних видань. У стінах Університету функціонує 6 музеїв, унікальна картинна галерея, діють літературна і театральна студії, творчі колективи "Світлич", "Забава" та "Дивертисмент".

Своєю сучасною діяльністю та суспільно-історичним значенням університет довів, що є одним із фундаторів вищої освіти і науки в Україні, де цінують кращі традиції, що ми відкриті до інновацій.

Незважаючи на різні труднощі, ми віримо, що й у майбутньому нашому усталеному вузу стелитиметься рівна дорога до нових духовних вершин.

Олександр САМОЙЛЕНКО,
ректор Університету,
кандидат історичних наук



ДОЛАННЯ ЧАСУ

Мрії про відкриття в Україні вищого навчального закладу, який носив би світський характер на відміну від Києво-Могилянської академії, визрівала ще в кінці ХУІІІ ст., коли гетьман України Кирило Розумовський планував відкрити університет у Батурині. У 1805 році, завдячуючи активним діям В.Каразіна, був відкритий Харківський університет.

Того ж року ідея про відкриття вищого навчального закладу на Лівобережній Україні зародилася і у графа Іллі Андрійовича Безбородька, представника знаменитого козацького роду.

Прохання І.Безбородька було підтримане імператором Олександром І. Вже 29 липня 1805 року був підписаний указ про заснування Гімназії вищих наук князя Безбородька у Ніжині.

Для заснування Гімназії Ілля Безбородько виділив у Ніжині на березі Остра у своїй садибі землю з садом, парком, озерами для зведення приміщень навчального закладу. На будівництво було витрачено один мільйон двісті сімдесят п'ять тисяч шістьсот вісімдесят один карбованець двадцять сім копійок грошей.

Гімназія вищих наук князя Безбородька була відкрита 4 вересня 1820 року.

Це був унікальний навчальний заклад, у якому навчалися 9 років: перші три роки – нижчий курс, наступні три роки – середній і останні три – вищий курс. Від першого випуску у 1826 році і до останнього у 1833 році повний курс навчання закінчило 105 чоловік. Серед них – відомі вчені П.Редькін, О.Рославський-Петровський, В.Домбровський, письменники М. Гоголь, Н. Кукольник, Є. Гребінка, М. Білевич, А. Бородін, А. Любич-Романович, М. Прокопович, художники А. Мокрицький, Я. де Бальмен, дипломати К. Базилі, І. Халчинський, державні діячі В. Тарновський, Є. Гудима, військові генерали О. Гінтовт, Л. Рудановський, а також чиновники вищих рангів.

Після закриття Гімназії на її базі відкривалися фізико-математичний лицей (1832–1840), юридичний лицей (1840–1875), історико-філологічний інститут (1875–1920). Розвиток кожного

навчального закладу проходив під наглядом почесних попечителів: графів О.Г. Кушельова-Безбородька (1820–1855) та його сина Григорія (1855–1870), графів О.І. Мусіна-Пушкіна (1873–1879), його сина Олександра (1879–1918) і онука Миколи (1918), які фінансово забезпечували функціонування навчального закладу, виділяли кошти на придбання приладів та книг для бібліотеки. Наприклад, О.Г. Кушельов-Безбородько у 1845 році до 25-річчя Ніжинської вищої школи подарував юридичному лицю 175 картин художників Європи ХУІ–ХУІІІ ст. з метою,



"щоб ці картини були розміщені у вільних залах будинку лицю і служили розвиткові хорошого смаку і залишалися завжди власністю цього навчального закладу". А у 1852 році новий попечитель Юридичного лицю Г.О. Кушельов-Безбородько подарував бібліотеці лицю куплені ним у родичів М. Гоголя рукописи його творів та листи письменника. За все це граф заплатив 1200 карбованців. Нині ці рукописи з 1934 року зберігаються в Інституті рукописів Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.

Та основним напрямком діяльності вузу був історико-філологічний. Перший директор інституту професор, а згодом академік М.Лавровський зумів створити

необхідну навчальну базу, запросити відомих молодих вчених, які згодом захистили докторські дисертації і стали провідними дослідниками відповідних наукових галузей.

Учасниками ніжинської філологічної школи були академіки М.Лавровський, П.Нікітін, М.Сперанський, член-кореспонденти Академії наук Р.Брандт, А.Будилович, Г.Ільїнський, В.Резанов, професори М.Соколов, І.Іванов, В.Качановський, К.Радченко, Є.Петухов та інші. Саме в період свого перебування в Ніжині вони сформувалися як визначні вчені, стали засновниками таких напрямків у науці як лінгвістична палеонтологія слов'ян, слов'янська акцентологія, праслов'янська мова та її граматики, російська й українська драма.

Значення праць учених ніжинської філологічної школи зі слов'янознавства, вітчизняного мовознавства та літературознавства величезне. Професор В.Качановський заснував і видавав періодичний науковий збірник "Вестник славянства", а М.Лавровський – "Известия Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине".

У 80–90-х роках ХІХ ст. в інституті сформувалася ніжинська історична школа, представлена професорами М.Арістовим, М.Бережковим, В.Ляско-ронським, Г.Зенгером, І.Турцевичем, О.Покровським, членом-кореспондентом Барселонської Королівської Академії наук і мистецтв В.Піскорським та іншими, які займалися вивченням вітчизняної та світової історії.

У 1894 році в інституті були засновані історико-філологічне товариство та археологічна комісія, які видавали періодичні видання, зокрема "Известия Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине" (з 1876 р.). Активними членами були

учені й інших навчальних закладів країни.

Професори інституту підтримували зв'язки з науковими центрами і вченими Європи та Америки.

За 45 років в Історико-філологічному інституті було підготовлено і випущено 632 фахівці.

Після встановлення в Україні радянської влади Ніжинський історико-філологічний інститут був реформований спочатку в науково-педагогічний інститут (1920–1921), далі в інститут народної освіти (1921–1930) та інститут соціального виховання (1930–1933), а наостанок у педагогічний інститут (1933–1998, з 1939 р. ім. М.В. Гоголя). Велася підготовка вчителів різних спеціальностей: філологів, істориків, математиків, біологів, фізиків тощо. Внесок у вітчизняну культуру, зроблений Ніжинським педагогічним інститутом, був вагомий, бо кожен з них – це добре підготовлений вчитель, який користувався великим авторитетом у селі чи місті. Серед них були випускники, які стали відомими вченими та помітними постатями у радянському суспільстві: професори О.Германович, У.Фохт, головний нумізмат Ермітажу І.Спаський, письменники і журналісти Олекса Ющенко, Борис Левін, Йосип Дудка, Андрій Бурлака, Петро Артеменко, професор-історик О.Тканко, генерал-лейтенант авіації І.Мороз, педагог, командир партизанського загону, письменник, Герой Радянського Союзу Ю.Збанацький, відомі педагоги родина Бугайків, директор школи Є.Касьяненко та багато інших.

У ювілейному 1970 році, коли відзначали 150 років від дня відкриття Ніжинської вищої школи, в інституті навчалось 3949 студентів.

За роки існування інституту з 1920 по 1970 роки вчителями стали 22593 випускники. Двом учителям-випускникам інституту Є.Касьяненко та І.Короваю було присвоєно звання Герой соціалістичної праці.

Серед тих, хто закінчив навчальний заклад у 50–70-х роках, є відомі письменники, лауреати державної Шевченківської премії Євген Гуцало та Леонід Горlach, премії імені Лесі Українки Анатолій Давидов, поети Володимир Мордань, Дмитро Куровський, Віктор



Вовк, Віктор Абузьяров, Анатолій Шкуліпа, Олександр Забарний, академік, доктор педагогічних наук М.Бурда, академік, доктор філологічних наук А.Грищенко, професор, доктор біологічних наук



Л.Балашов, професор, доктор філологічних наук А.Зеленько та багато інших.

У 70–90-х роках інститут продовжив розвиватися. Враховуючи все це, 4 вересня 1998 року Кабінет Міністрів України ухвалив рішення створити Ніжин-

ський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя. Колектив продовжив підготовку кращих фахівців в освітній та науковій роботі, зміцнював зв'язки з науковою сферою, забезпечував участь викладачів та студентів у всеукраїнських та міжнародних конкурсах тощо. А тому 15 вересня 2004 року розпорядженням Кабінету Міністрів України на базі педагогічного університету було створено Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя класичного зразка.

У цьому статусі університет функціонує 16 років та готує фахівців різних спеціальностей як для школи, так і інших сфер народного господарства з різних соціальних напрямків. Зміцнилася матеріальна база, збільшилася кількість захищених докторських і кандидатських дисертацій.

Функціонують давно відомі наукові центри, зокрема Гоголезнавчий (керівник проф. П.Михед), регіонального вивчення культури Полісся (керівник проф. Г.Самойленко), гуманітарної співпраці з українською діаспорою (директор Н.Онищенко), центр експериментальних археологічних досліджень (науковий керівник доц. І.Кедун), який сприяв проведенню в університеті 23–25 листопада 2018 року разом з Інститутом археології НАН України Першого Всеукраїнського археологічного з'їзду в Україні; центр студій польських досліджень в університеті (науковий керівник доц. М.Потапенко), а також десятки навчально-наукових і науково-дослідних лабораторій.

Позанавчальна і позанаукова робота збагатилася також діяльністю творчих колективів. Зокрема, молодіжний хор "Світлич" лауреат багатьох міжнародних та всеукраїнських конкурсів і фестивалів. Великою популярністю користуються чотири музеї та картинна галерея університету.

Колектив навчального закладу і в нинішніх складних умовах плідно працює та збагачує традиції вишу.

Григорій Самойленко,
доктор філологічних наук,
професор



Довгоочікуване ДИВО

Сучасна школа, про яку мріяли і на яку чекали три десятиліття, постала у своїй величній красі у старовинній Носівці. Це стало справжнім святом не лише для наших земляків-носівчан, а й для всієї області.



Адже востаннє дві школи відкрились у 2013 році у Седневі та Новій Басані. І ось настав цей радісно-хвилюючий день, коли першого вересня гучний дзвоник покликав за шкільні парти учнів із прилеглих мікрорайонів міста, наблизивши їхній ранковий шлях до світлих і просторих класів, де ще ледь відчутний запах свіжих фарб.

З букетами яскравих квітів у руках, у піднесеному настрої зібрались діти, батьки, гості на урочисту подію, до якої шлях був не простий, тернистий. Але про це знають хіба що будівельники, керівники Чернігівської області, Носівського району, Носівської об'єднаної територіальної громади.

Діти сіли за парти, почалося навчання в умовах пандемії коронавірусу. Тож доведеться громаді, педколективу попрацювати над деякими організаційними питаннями щодо налагодження навчально-виховного процесу, тендерних закупівель обладнання для класів, кабінетів, лабораторій, підготувати територію школи для спортивних та ігрових майданчиків. Та все це буде незабаром. Практичні кроки керівництва області й міста довели, що їхні слова не розходяться з ділом.

А завершальні події розгорталися так. У середині липня розпорядженням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала довгобуд школи був переданий у комунальну власність Носівської ОТГ.

А вже на сесії міськради, у роботі якої взяли участь голова обласної державної адміністрації Андрій Прокопенко і депутат обласної ради Сергій Барішовець, депутати прийняли її на баланс громади.

Важливим проривом до завершення будівництва Носівської загальноосвітньої школи №5 стало його включення до



державної програми "Спроможна школа для кращих результатів" і отримання субвенції на закупівлю необхідного обладнання. Ще одним суттєвим поштовхом для своєчасного завершення будівництва школи до початку навчального року вартістю 57 мільйонів стало включення її до державної програми Президента України "Велике будівництво".

Зустрівшись з очільниками Носівського району і міста напередодні свята першого дзвоника, я взяв у них інтерв'ю, в якому розкрилися деталі важкого

шляху до відкриття школи №5 і планів щодо надання освітньому закладу статусу "опорна школа". Перша зустріч відбулася з головою Носівської ОТГ **Володимиром Ігнатченком**.

В.М.: Хто замовник такої сучасної споруди, як школа №5 у місті Носівка, і яка чия доля у фінансуванні будівництва?

Володимир Ігнатченко: Замовником будівництва школи стало управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації. Активне будівництво тривало останні 5 років. Безпосередньо будівельні роботи на завершальному етапі здійснювала підрядна організація ТОВ "МАЛАК Т". Протягом останніх чотирьох років на завершення будівництва перераховані кошти до Чернігівського ОУКБ із Державного фонду регіонального розвитку 90% і з місцевого бюджету 10%.

В.М.: Назвіть імена осіб, які допомагали у будівництві новобудови.

Володимир Ігнатченко: Велику допомогу в просуванні оплати підряднику надавав народний депутат VIII і IX скликань Верховної Ради України Валерій Давиденко. А також значну увагу і організаційну допомогу приділяли будівництву народний депутат України VIII скликання Олександр Кодола і народний депутат України IX скликання Валерій Зуб.

В.М.: Новозбудована школа готова до початку навчального року. Тепер можна з полегшенням зітхнути. А які ще невирішені питання знаходяться у вашому порядку денному щодо школи №5 після 1 вересня?

Володимир Ігнатченко: Звичайно, є ще ряд питань, пов'язаних із реконструкцією пришкольної території, її облаштуванням. Нині проходить тендерний процес на озеленення, полив території, придбання спортивного інвентаря тощо. Виділені 7,5 млн грн на тендер для закупівлі облад-



НА МНОГІЇ ЛІТА!

Рада Чернігівського земляцтва, члени Носівського відділення сердечно вітають провідну зірку на педагогічній ниві **Марію Кирилівну Шовкун** із 100-річним ювілеєм, дякують їй за душевне тепло, знання, які вона вклала в душі сотень своїх вихованців. Многі літа Вам, дорога землячко!

Валентин Бондаренко, Федір Бровко, Віталій Данилко, Микола Калініченко, Михайло Кочубей, Ігор Лященко, Петро Медвідь, Юрій Пероганич, Микола Скрипець, Віталій Свирид, Михайло Чайка, Віктор Черненко, Григорій Шкребель.



нання, приладів та наочностей для кабінетів. Думаємо про інтернет у кожному класі. Також готуємося придбати для нової школи автобус. Хоча треба, щоб у кожній школі був свій автобус.

Згодилася дати інтерв'ю і голова районної держадміністрації **Олена Кундюба**.

В.М.: Нарешті підійшов той щасливий день, коли в експлуатацію прийнято нову школу. Чому такий довгий шлях треба було пройти?

Олена Кундюба: Економічний стан держави і пріоритети, які виникали на кожному етапі, вплинули і на те, що новобудова стала довгобудом. З 2011 року було докладено немало зусиль для відновлення будівництва школи головою райдержадміністрації Григорієм Красносільським. Багато питань виникло до обласного управління капітального будівництва. Врешті-решт хоч і повільно, час наближав школу до відкриття. При взаємозгоді у вирішенні завершення будівництва школи райдержадміністрації, райради, міськради з обладнання будівництва школи було завершено. І це велика перемога для всіх нас і справжнє свято для Носівки й усієї Чернігівщини.

На наші запитання відповіла заступник міського голови Носівки **Людмила Міщенко**.

В.М.: На яку кількість учнів розрахована школа і як проходило оснащення класів і кабінетів шкільними меблями?

Людмила Міщенко: Новобудова розрахована на навчання 520 учнів. Тому велика увага була приділена закупівлі відповідного інвентаря – стільців, парт, столів, дошок – для учнів молодших, середніх і старших класів згідно з санітарними нормами. Велику допомогу в складанні шкільних меблів надали батьки учнів. Це дало можливість школі своєчасно підготувати класи і кабінети до навчального процесу. Але процес оснащення школи триває. Зокрема, оформлення сцени актові зали, придбання світлової і звукової апаратури.

В.М.: Як вплинула пандемія коронавірусу на хід підготовки школи до навчального року?

Людмила Міщенко: Оголошені обмеження у зв'язку з поширенням коронавірусу змусили у подальшому відмовитись від залучення батьків для допомоги школі. Але час не згаяно. Щосуботи працівники виконкому міськради добровільно приходили до школи, аби вчасно змонтувати шкільні меблі.

Не оминули ми своїми запитаннями начальника відділу освіти, молоді і спорту Носівської міськради **Наталію Тонконог**.

В.М.: Зрозуміло, що весь тягар з відкриття нової школи лягав на відділ освіти, молоді і спорту. Як вдалося впоратись із поставленими завданнями щодо відкриття школи №5?

Наталія Тонконог: Ми маємо сертифікат на введення в експлуатацію нової школи. Уже 31 липня школа була зареєстрована як юридична особа. Але ще задовго до цього відділ моніторив стан



будівництва на завершальному етапі та хід інвентаризації. Для своєчасного оснащення класів меблями, прибирання приміщень школи залучалися батьки-добровольці. А з оголошенням пандемії коронавірусу, коли відмовилися від допомоги батьків, залучалися 10–15 техпрацівників з інших шкіл та працівники міськвиконкому щосуботи.

В.М.: Чи готова шкільна їдальня до харчування учнів?

Наталія Тонконог: Цьому питанню ми надавали особливу увагу. Шкільна їдальня розрахована на 175 місць, має сучасне обладнання, у ній класи харчуватимуться за графіком. Крім того, пільгові категорії учнів харчуватимуться безкоштовно.

Звернулися ми також із запитанням



до директора школи №5 **Альони Куїч**.

В.М.: У якому стані знаходиться школа на початку навчального року?

Альона Куїч: Школа практично готова до навчального року. Усі класи і кабінети укомплектовані шкільними меблями. Сформована шкільна бібліотека, фонд якої складають підручники й художня дитяча література. Наказом по школі зараховано 358 учнів. Класні керівники отримали і роздають кожному учню шкільні підручники. Їдальня готова харчувати учнів із дотриманням усіх санітарних норм.

В.М.: Нова школа потребує нового підходу до навчально-виховного процесу. Яким ви його бачите?

Альона Куїч: Концепція нашої школи полягає у втіленні в навчально-виховний процес нових освітніх технологій, які враховують запит суспільства, й педагогічного сучасного впливу для духовного, інтелектуального і фізичного розвитку учня. Педагогів школи, яка повинна стати опорою у місті, має досвід і бажання творчо втілювати передову педагогічну філософію на всіх уроках.

Варто зауважити, що напередодні свята першого дзвоника у школі №5 вже вдруге побували з візитом міністр розвитку громад і територій Олексій Чернишов, голова ОДА Андрій Прокопенко, заступники голови ОДА Віталій Загайний, Андрій Подорван, керівник обласного управління капітального будівництва Богдан Кривенко. Поважні гості були у захваті від готовності школи до навчального року.

Красень лайнер "Школа №5", на борту якого сяючі обличчя дітвори, почав свій рейс до Країни Знань. На причалі – шкільній лінійці – вітали із знаменною подією керівники області, району, міста і, звичайно, з подарунками делегація столичного Чернігівського земляцтва у складі голови Ради земляцтва Віктора Ткаченка, виконавчого директора Тетяни Літошко і керівника Носівського відділення Григорія Шкрібеля.

Побажаємо носівським учням щасливого плавання в океані Знань!

В'ячеслав Михайлишин,
член НСЖУ

ВІТАЄМО!

Нещодавно наша чернігівська родина поповнилась ще одним лауреатом премії імені Михайла Коцюбинського. **Катерина Кузьменко-Лісовенко** здобула перемогу в номінації "Народознавство" за книгу "Затоплена Придніпровська цивілізація. Історія. Людські долі". Щирі вітання і побажання творчої наснаги та нових здобутків!

Рада ГО "Чернігівське земляцтво"



З 2014 року в Україні проходить процес децентралізації, а саме передача повноважень та фінансів від державної влади органам місцевого самоврядування. Новобасанська сільська об'єднана територіальна громада створена 15 лютого 2017 року. До її складу увійшло чотири сільські ради (шість сіл): Новобасанська, Веприцька, Білоцерківська та Новобиківська (на 01.01.2020 5725 чол. населення).



Новобасанська сільська ОТГ: самодостатня, успішна, ефективна

Новобасанцям повірили

На початок проведення децентралізації Новобасанська сільська рада була однією із спроможних в Бобровицькому районі. Село ж Нова Басань є одним із найбільших сіл в районі (на 01.01.2020 – 2903 чол.) з дуже вдалим географічним розташуванням. Відстань до столиці всього 80 км. Через село проходить автоtrasа Київ–Суми. Ці фактори, без сумніву, сприяють інвестиційній привабливості населеного пункту. Всі названі чинники і послужили тому, що Новобасанська сільська рада прийняла рішення звернутися до сусідів з пропозицією про добровільне об'єднання в ОТГ з адміністративним центром в с.Нова Басань. Мешканці сіл, які повірили не словам і обіцянкам новобасанців, а скрупульозним розрахункам про спроможність майбутньої громади, у своєму виборі не помилилися. Величезна робота по створенню та розбудові ОТГ випала на долю голови – Володимира Левченка.

Новоутворена Новобасанська сільська ОТГ за три роки пройшла нелегкий шлях становлення. Позитивні зміни, які відбулися у результаті децентралізації, жителі ОТГ повсякчас відчують у своєму щоденному житті.

Все починається з фінансів

Безумовно, основним фактором успішності громади являється наявність фінансів. Серед бюджетонаповнювачів ОТГ три великих сільгосппідприємств – ТОВ "Наташа-Агро" та "Земля і Воля", СФГ "Вікторія". Значні площі обробляє ПП "Агропрогрес" та ТОВ "Олександрівка-Агро 2016", є декілька середніх за розмірами фермерських господарств. В останні роки з'явилися нові інфраструктурні об'єкти. Побудовані три АЗС. Загалом на території громади їх функціонує п'ять. У 2018 році відкрито сучасний супермаркет "RC" (с.Нова Басань), у приміщенні якого також розміщені піцерія, аптека, термінал.

Дороги, освітлення, благоустрій – це завжди актуально

Однією із проблем, яка існує не тільки у маленьких селах, а й великих містах України, є незадовільний стан доріг. Покращенню якості дорожнього покриття у громаді надається велика увага. У 2018 році було проведено капітальний ремонт комунальної дороги у с.Нова Басань (вартість 1477,673) та с.Новий Биків (вартість 563,905 тис.) за кошти обласного бюджету у минулому

році виконано поточний ремонт дороги Старий Биків – Білоцерківці. Ремонтували дорожнє покриття і у селі Веприк.

Постійно тримається на контролі питання вуличного освітлення. В 2019 році було реалізовано частину проєктів із реконструкції в рамках відновлення системи вуличного освітлення в селах Старий Биків, Білоцерківці, Нова Басань, Веприк та селищі Чистопілля. Ліхтарі застигли там, де їх не було десятиками років. Нове сучасне освітлення в разі економніше в порівнянні зі старим.

Розуміють в громаді і про важливість енергозбереження. Всі бюджетні установи, крім Новобасанського та Білоцерківського закладів освіти, переведені на твердопаливні котлові установки. Житлово-комунальні послуги на території громади надаються Новобиківським комунальним підприємством. За кошти субвенції з держбюджету та співфінансування за рахунок коштів місцевого бюджету у 2018 та 2019 роках для НКП придбано два трактори МТЗ-82.1 з додатковим обладнанням до них.

На території Новобасанської ОТГ працює місцева пожежна охорона, яка складається з двох команд. Пожежники обслуговують не тільки населені пункти громади, але і села Бобровицької міської ОТГ (по потребі), які знаходяться поблизу.

Надання якісних медичних послуг – серед пріоритетів

Питання надання якісних медичних послуг – це одне з основних, що ставлять перед собою органи місцевого самоврядування кожної з об'єднаних територіальних громад. Для підвищення рівня послуг та ефективного використання фінансових ресурсів, які громада спрямовує на медицину, у 2020 році створено КНП "Новобасанський центр первинної медико-санітарної допомоги". До медичного закладу увійшли дві сільські амбулаторії, три фельдшерсько-акушерські пункти та дві станції швидкої



допомоги. Виготовлена проектно-кошторисна документація на капітальний ремонт Новобасанської сільської лікарської амбулаторії, а Новобиківська в грудні 2019 року отримала сучасний автомобіль з підвищеною прохідністю. А це значить, що жителі громади мають можливість вчасно отримувати медичну допомогу.

Освіта потребує гідного фінансування

У Новобасанській сільській ОТГ чотири заклади загальної середньої освіти (один із них – Старобиківський ЗЗСО I–II ст. з дошкільним підрозділом) та два – дошкільної. В школах навчається 499 учнів. Дошкільною освітою охоплена 121 дитина віком від 1 до 6 (7) років.

За рахунок залишку коштів освітньої субвенції з державного бюджету на 01.01.2019 р. виконано капітальний ремонт покрівлі Новобасанського ЗЗСО I–III ступенів, а також придбано автобус для підвозу учнів (на суму 1 млн. 200 тис. грн.). До слова, на даний час у громаді є три одиниці автобусної техніки. За рахунок субвенцій з обласного та державного бюджетів до мережі Інтернет підключено Новобиківський та Новобасанський ЗЗСО.

Успішно проведена реконструкція приміщення колишньої школи в с.Нова Басань під дитячий садочок. Для нього закуплені сучасні меблі, створені ігрові зони, проведено благоустрій території, встановлено спортивно-ігровий майданчик. Урочисте відкриття ДНЗ "Зернятко" відбулося у вересні 2019 року.

Дбають у Новобасанській сільській ОТГ і про заклади культури. Для Новобасанського, Новобиківського Будинків культури та Білоцерківського сільського клубу було придбано музичне обладнання. Для Новобиківського ще і теплогенератор.

Білоцерківці: як живеться людям в ОТГ

Своїми міркуваннями про те, як змінилося життя мешканців села, ділиться в.о. старости Білоцерківського старостинського округу Тамара Лук'яненко:

– Наше село Білоцерківці невелике (280 чол.). До децентралізації нам не під силу було вирішувати безліч складних проблем. Нині зовсім інша справа. З'явилося сучасне освітлення на вулицях (поки що на двоох), де його раніше ніколи не було. Питаннями благоустрою населеного пункту займається Новобиківське комунальне підприємство. Центр села прикрасила автобусна зупинка. Відремонтована дорога Білоцерківці – Ст.Биків. Налагоджений транспортний зв'язок з с.Нова Басань, автобус курсує тричі на день. Затримок з отриманням

різних довідок у центрі громади не виникає. Для сільського клубу придбана акустична колонка. Громадянам, які потрапляють у складні життєві ситуації, надається матеріальна допомога. Для поточного ремонту шкільного приміщення всі необхідні фінанси виділяє сільська рада. Учні для участі у різноманітних конкурсах забезпечуються транспортом. Виступають успішно і велика заслуга у цьому вчительки української мови і літератури Вікторії Самборин, яка є науковим керівником більшості юних ерудитів. Люблю своє село, роблячих і добрих земляків. Вірю та сподіваюся і на подальші позитивні зміни у житті країни і Новобасанської ОТГ.



Стратегії розвитку Новобасанської об'єднаної територіальної громади на 2019–2027 роки".

Варто згадати, що згідно Перспективного плану формування територій громад Чернігівської області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України, до складу Новобасанської сільської ОТГ ввійшли ще дві сільські ради – Вороньківська та Соколівська.

Новобасанська сільська ОТГ живе, працює, долає труднощі, здобуває перемоги. Сильною та багатою вона буде лише тоді, коли всі жителі громади разом будуть наполегливо працювати, як одна злагоджена команда. На чолі з лідером. Високий рівень спроможності громади залежить від всіх і кожного. А якщо будуть сильними громади,

то буде успішною країна.

Голова Новобасанської сільської ОТГ Володимир Левченко дуже любить своє рідне село Нова Басань. За нього він раніше піклувався, дбав, як голова сільської ради. Тепер рідними для нього стали всі села громади (тринадцять). В разі виросла відповідальність і навантаження. Залишається одне – трудитися заради добробуту і благополуччя людей. Адже Новобасанська сільська об'єднана територіальна громада – його мета, вибір і мрія, яка здійснилася!

Людмила ХВОЯ

Плани на майбутнє. Стратегія розвитку

Планів у ОТГ багато. В найближчий час розпочнеться капітальний ремонт Новобасанської сільської лікарської амбулаторії та реконструкція виробничого будинку колишньої школи під адмінбудівлю для Новобасанської сільради. Планується завершення ремонту ідальні Старобиківського ЗЗСО I–II ступенів. У приміщенні Білоцерківського сільського клубу необхідно замінити старі вікна на металопластикові, а також відремонтувати покрівлю. Біля Білоцерківського ЗЗСО I–II ст. буде облаштовано дитячо-спортивний майданчик. Оголошено тендер на проведення робіт по ремонту покрівлі Новобиківського ЗЗСО I–III ст. Завезено 300 тонн піщано-щебеневої суміші для ямкового ремонту дорожнього покриття у Веприку, Новому Бикові, Новій Басані, Білоцерківцях.

Такі найближчі плани, анонсовані головою ОТГ Володимиром Левченком. У листопаді 2019 року Новобасанською сільською радою ухвалено рішення "Про затвердження



Високий українець,

Якщо перестануть стріляти російські найманці та їх посіпаки – закінчиться війна. Якщо перестануть стріляти наші герої – закінчиться Україна.

З якихось непевних – а може, аж занадто певних? – причин цю просту істину ігнорують деякі політики. А з приводу чергового перемир'я в тих-таки двомовних чи двоєдушних колах пояснюють, що то не війна, а... постріли.



який іде першим

Наче не зрозуміло кожній матері, що її дитя гине якраз від конкретного смертоносного пострілу, а не внаслідок середньостатистичного обстрілу. Її кровинка, її укоханий синочок, який був просто маленьким хлопчиком...

– Юрко і справді був ідеальною дитиною, – пригадує мати, Надія Бутусова. – Ніколи, ніде, ні в яку халепу не встрявав. Дуже слухняний, терплячий, не набридав даремно. Хлопчик, яким можна було тільки тішитися. По-серйозному не бешкетував, справді, дуже домашній...

Ми й дійсно майбутніх героїв уявляємо непосидами, неслухами, розбишаками, а не такими собі хатніми, маминими синочками. Але трапляється, що під оманливо безжурною поверхнею криється потужна, нуртуюча глибина.

Вже з перших шкільних кроків Юрій виявив якості незаперченого лідера.

– Склалося так, що навколо нього збиралися однокласники. І він цей гурт вів до школи. Високий на зріст, завжди йшов першим. Бути захисником, спершу однолітків, а потім і всієї України – схоже, це було закладено у генах.

Я взагалі не уявляю собі чоловіка, котрий не військовий. Справжній чоловік – він із погонами! – гордо каже Надія Бутусова.

З довголітнього досвіду капітана запасу можу стверджувати, що погони, як символ вірності своїй державі, носять не тільки на офіцерському мундирі, а й в глибині душі. Саме ця єдність і була притаманна Юрію, коли він без жодних вагань, за цілковитої підтримки родини, вступав до Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою, створеного на базі Чернігівського вищого військового авіаційного училища льотчиків, де пройшли підготовку кілька знаменитих космонавтів ранньої пори

освоєння навколораземних орбіт. Навряд чи думав молоденький курсант, з'ясовуючи для себе подробиці проекту "Союз–Аполлон", про ймовірність і для себе встановити хоча й земний, але тим надійніший контакт з американськими колегами. Зате майже не сумніваюся, що йому в дитинстві траплялося читати, крім інших потрібних книг, роман французького фантаста Жуль Верна "П'ятнадцятирічний капітан". Звісно, у сучасному війську так швидко рангових висот не досягти. Але й звання старшого лейтенанта, і наступне Юрій Бутусов отримав достроково. І вже в ранзі капітана зустрів свій останній, 2015 рік... Та це станеться потім, а поки що буває таке юне й прекрасне життя, і зовсім поряд твердо запрограмована для себе одним з найсильніших серед "айтішників" випуску золота медаль...

– Ми всі пишаємося Юрієм, – ділиться спогадами підполковник Євген Казанін, заступник начальника Чернігівського ліцею з ПВФП. – Він був взірцем не лише ліцеїста, а й людини. Брав участь в усіх сферах курсантського життя, особливо відзначався у предметних олімпіадах, неодноразово перемагав...

Для досягнення мети – найвищої майстерності в обраній професії захисника Вітчизни, Юрій мав рідкісне поєднання знань, інтелекту й характеру. Від самого початку опанування комп'ютера всі електронні тонкощі легко давалися йому.

– Можна багато розказувати про його порядність, інтелігентність, – продовжує підполковник Євген Казанін. – А ще й рідкісна відповідальність, наполегливість. Пригадую характерний випадок. Щоранку в ліцеї виконується ранкова гімнастика, її програма доволі насичена й складна. Юнаки тоді це спали на двоярусних ліжках, і Юрій, поспішивши зіскочити згори після команди "Підйом!", сильно травмував ногу – пізніше навіть довелося накладати гіпс. Але в той момент він нікому нічого не сказав, виконав усі нормативи, у



тому числі пробіг два кілометри (! – Р.М.)... Він мав довести самому собі дещо дуже важливе, притаманне майбутньому воїну світла – здатність не зійти з дистанції. Попри все.

До речі, ми вже звикли до заяложеного поняття, що "принципи" – це те, чим політики не можуть поступатися, бо ними дуже вигідно торгувати. Насправді принципи – без жодних лапок – це статус римських легіонерів першої шеренги, які за визначенням не мали права відступати в бою. Бо тоді ламався стрій, і орда нападників перемагала. Принцип міг або перемагти, або померти.

І ще один античний сюжет напрошується. Зі шкільного підручника історії пам'ятаємо скульптуру підлітка-спартанця, який витягує скабку з босої ноги. Щойно він закінчив змагання з бігу, не звертаючи уваги на пекучу рану. Потім такі хлопчики виростили і в числі трьохсот героїв зупинили навалу варварів при Фермопілах.

...Золоту медаль Юрій заслужено отримав. Вона була конче потрібна, щоб вступити до одного з найпрестижніших армійських вишів – Львівської Академії сухопутних військ.

– Дуже приємно було отримувати вдячні листи від командування Академії, – каже Євген Казанін. – Там він теж був серед кращих відзначений стипендією Президента України...

– Він вчився просто-таки здорово, – Надії Бутусовій непросто підібрати слова. – Розумієте... Був настільки поглинутий здобуванням знань, що на все інше просто не марнував час. Жодних дрібних конфліктів, непорозумінь... Єдине, на що міг відволіктися – допомогти товаришам. Друзі по Академії й досі підтримують зв'язок зі мною...

До наступних міркувань підполковника Євгена Казаніна варто уважно дослухатися.

– Юра був людиною нової формації, – зауважує досвідчений педагог. – Коли б зараз Україні більше таких людей, як він – наполегливих, відвертих, чесних, порядних, блискучих спеціалістів – розбудова нашої держави йшла б якісно іншими темпами.

Що тут відповісти... Натомість, пане підполковнику, "маємо те, що маємо", як висловився хрещений батько сумнозвісної кравчучки. Уточнення від автора – маємо тих, хто нас має. В прямому й брутальному сенсі. І якщо для цивілізованих країн у відборі кадрів визначальним є принцип трьох "П" – професійність, порядність, патріотизм, то для сьогоденної нашої держави, яка скотилася до рівня азійсько-африканських країн третього світу, домінують інші критерії. Наприклад, трьох "Д" – дорватися, докраситися, дременути. Або трьох "В" – вгадати, вгодити, вціліти.

...Але повернімося до образу, переданого нам матір'ю капітана Бутусова – високого українця, який іде першим. Львівську Академію сухопутних військ він закінчив із золотою медаллю. Наступним блискучим штрихом найвищого військового вишколу стало навчання у Сполучених Штатах Америки. І не в якомусь тренувальному таборі... Училище Вест-Пойнт для армійців усього світу звучить тотожно тому, як для цивільних Гарвард або Йель. Ну, там ще й Оксфорд.

На той час у Юрія Бутусова вже сформувалася дивна звичка. Особливо незрозуміла тим нашим співвітчизникам, які або жодного дня не працювали за дипломною спеціальністю, або купили чи заплугаїли – вибачайте за неологізм! – вчену ступінь, аж до докторської включно. Курс в елітному американському центрі він теж завершив з відзнакою.

Усі свої військові звання, що й підтверджують збережені матір'ю документи, Юрій отримував достроково – військові знають, чого це варте. Ніби поспішав жити, ніби щось знав і передчував. Фантастичний "П'ятнадцятирічний капітан" у дитинстві – і фатальний п'ятнадцятий рік, початок третього тисячоліття...



Вдивляюся у меморіальну дошку чорного граніту – сміливе чоловіче обличчя, де поєдналися розум і мужність, дати "13.03.1989 – 16.02.2015", орден Богдана Хмельницького 3-го ступеня – посмертно... Але ніякого благородного каменю не вистачить, щоб увіковічити всі звитяги молодого офіцера. Донецький аеропорт, Савур-могила, Іловайськ, Дебальцеве... Всюди група спецназу під орудою Юрія Бутусова жахала найманців Москви. Але ще з часів Гомера знали – героя, який ступає першим, вбивати треба лише підступом.

Материнському серцю відомо більше, ніж нам...

– Постійно перед очима оце видіння: чи то фотографія, чи кадр відео, невідомо коли і як засвідчені, що Юра йде на чолі всіх. Високий, попереду своєї групи – і я знаю, що це було так.

– У найтяжчих обставинах навколо Дебальцевого, – переходить до військової прози підполковник Казанін, – ця група супроводжувала, оберігала переміщення життєво важливих для відсічі окупантам вантажів, боеприпасів. Одна з таких колон потрапила у засідку. Зусиллями спецназу її врятували, але при цьому бойова машина Юрія змушена була викликати вогонь протитанкових гранатометів на себе. Він до останнього подиху

допомагав рятуватися підлеглим...

Мовчимо спільно з Євгеном Казаніним і згорьованою матір'ю. Не дай Бог вдатися до фальшивої патетики на кшталт одного російського поета сталінського штибу: "Гвозди бы делать из этих людей – крепче бы не было в мире гвоздей". До речі, цього більшовицького образу, який багатьом недолугим навіть подобався, ніколи не могла збагнути Ганна Горенко, вона ж Анна Ахматова, чий син Лев Гумільов чудом вижив у нетрях ГУЛАГу. Але напрошується інше, простіше порівняння, добре відоме комп'ютерно просунутій молоді – про забивання цвяхів ноутбуком. Болюче питання: що таке забракло мудрості старшим командирам, аби не розмінювати величезний потенціал Юрія Бутусова на успіхи у смертельно небезпечних операціях ротно-батальйонного рівня? Звісно, молодий капітан мав за честь йти хоч до дідька в зуби, захищаючи Вітчизну. Він знав, що герої не вмирають. Але замислитися над тим, що їх стає дедалі менше, варто нам усім – особливо в країні, чий лютий ворог зовсім не збирається "перестати стреляти", а генофонд нації відчутно підточений. І в якийсь зламний момент нашої історії зрозуміти, нарешті, пронизливі слова Миколи Вінграновського: "Дніпра нема – осталась лиш вода..."

І тоді озирнутися у пошуках високого українця, який іде першим.

Ростислав МУСІЄНКО



Ніколи не думав, що знову доведеться писати про талановитого земляка разом зі Станіславом... Але тут трапилося до рук рецензія Станіслава Тельнюка на рукопис збірки поезій Анатолія Шкуліпи "Право на взаємність". Тож захотілося подати думки відомого поета про творчість нашого земляка, бодай у скороченому вигляді...

"Анатолій Шкуліпа – поет інтересний. Заглибленість і традиційна філософічність в його поезії поєднуються зі звичністю форми, точністю рими, чисто народнопісенними образами. Не завше йде він у ногу з модерними шуканнями і знахідками, характерними для сучасної молоді поезії (за що іноді навіть зазнає несправедливих нападок з боку деяких надто вже прискіпливих критиків), – але ж не забудьмо, що поряд з невтомним шукачем Павлом Тичиною жив і творив невтомний традиціоналіст Максим Рильський – і на цих двох крилах українська радянська поезія знялася високо-високо вгору!..

Я довго збирався (кілька літ тому) написати рецензію на першу книгу поезій Анатолія Шкуліпи, та за різними клопатами так і не спромігся цього зробити, за чим жалкую й досі. Природа очима людини – і людина на тлі природи... Це – основна тема поезій Анатолія Шкуліпи.

Часто читаємо у його рукописі вірші про світ, який недавно ще цвів і дзвенів перед нами – світ з неотруєним хімією повітрям, з добрими, а не радіоактивними дощами, з чистою водою в річках, з солов'ями в садах і жайворонками над полями".

До речі, ще перед виходом першої книжки її редактор відомий поет-фронтовик Борислав Степанюк порадив молодому поетові зняти відзначені вище вірші як крамольні і захвати їх у шухляду до кращих часів. Мовляв, цензура однак на пропустить, зате клопоту не оберешся.

Але... повернемося у 1988 рік, коли Станіслав Тельнюк, услід за Шкуліпними віршами, пише:

"Є у збірці симпатичні портрети

автор доопрацьовував свої ранні вірші і вони цілком доречно впліталися в художню канву його наступних книжок: "Зірки над хрестами", "Релігія кохання", "Отава", "Озноб".

А набутий поетичний досвід став основою написання багатопланового роману у віршах "Берест".

Повчальною була й співпраця поета й наставника у роботі над ще одним епічним твором. Читаємо у рецензії С. Тельнюка: "Окремого розгляду вимагає поема "І знов являється княжна". Задум її цікавий. Вона – про легендарну княжну Чорну, від імені якої й пішла назва Чернігова".

І ось у наступній книзі нинішнього ювіляра друкується лише фрагмент із неї. А сама поема з часом зазнає докорінних змін. За порадою рецензента Анатолія Шкуліпа виокремив із неї кілька частин, які перетворилися в окремі вірші на історичну тему, а саму поему перетворив на драматичний твір. Розклав оповідь на дійових осіб, що додало творові струнності, дієвості й, що не менш важливо, – цільності. У повністю переробленому й перекладеному вигляді драматична поема-легенда й побачила світ окремою книгою у 2005 році – в тому ж таки "Українському письменнику" з моєю передмовою і післямовою редактора книги поета Дмитра Головка.

Отак, дякуючи своєчасній моральній підтримці старшого побратима, Анатолія Шкуліпа й досягнув у літературі значних вершин, став на сьогодні одним із помітних творців, що за десятки років наполегливої праці у різних жанрах літератури створив свій художній світ, осяяний світлом рідної України.

Тож щиро вітаємо нашого славного земляка з урожайним ювілеєм і віримо, що до скарбниці українського слова надійдуть його нові повнозерні книги.

ГРОМОМ

Три десятиліття промайнуло, як пішов від нас Станіслав Тельнюк, мій друг і письменник, із яким мені пощастило попрацювати разом під крилом Олесь Гончара у Спільці письменників. Цей же 2020 рік став сімдесятим на особистому календарі Анатолія Шкуліпи, біля підніжжя становлення і творчого зростання якого нам обом судилося бути.



СВАВІЛЬНО РОЗП'ЯТІ...

Дякуючи своєчасній моральній підтримці старшого побратима, Анатолія Шкуліпа й досягнув у літературі значних вершин, став на сьогодні одним із помітних творців, що за десятки років наполегливої праці у різних жанрах літератури створив свій художній світ, осяяний світлом рідної України.

людей праці, земляків автора, є й образ закоханого поета – з його радощами і печаллями, сумнівами й боріннями.

Окремим розділом можна було б поставити вірші й поему на історичні теми. Власне, тут історія давня – і недавня...".

Поступово, як дозрівала думка,

Леонід ГОРЛАЧ

30 серпня відсвяткував свій ювілей – 65 років з дня народження, один з найактивніших членів Прилуцького відділення Чернігівського земляцтва Олег Григорович Шекера. Народився ювіляр у місті Прилуки Чернігівської області в сім'ї повного кавалера ордена Слави, народного судді Григорія Кіндратовича Шекери. Як достойний син свого батька все своє життя Олег Григорович присвятив справжній чоловічій професії – військовій та сімейній медицині.

Гідний син свого батька



Широкий спектр його професійної діяльності, небайдужість до долі та здоров'я не лише української нації, а й кожного громадянина нашої країни, його активна громадянська позиція розкривають Олега Григоровича як людину творчу, енергійну, ініціативну, справжнього патріота своєї рідної землі.

Сьогодні Олег Григорович очолює один із найактуальніших напрямів медичної галузі – напрям сімейної медицини. З 2014 року він є директором Інституту сімейної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, академіком Національної Академії наук вищої освіти України, Президентом "Міжнародної асоціації "Здоров'я суспільства".

Життєвий і професійний шлях ювіляра – це шлях людини непересічної, котрий вражає своєю колоритністю та нестандартністю: навчання у Харківському та Куйбишевському медичних інститутах, Військово-медичній академії імені С.М. Кірова, Національній академії оборони України, Національній академії державного управління при Президенті України; служба в Афганістані на посаді начальника медичної служби з'єднання, де Олег Григорович організував і надавав медичну допомогу під час бойових дій, здійснював ліквідацію спалахів інфекційних хвороб, за що був відзначений державними нагородами. Після Афганістану проходив службу в Німеччині, повернувшись на батьківщину, працював та проходив службу на різних посадах у сфері медицини та у лавах Збройних Сил України. Професор, доктор медичних наук, заслужений лікар України.

Від імені міжнародної громадської організації "Міжнародна асоціація "Здоров'я суспільства" Олег Шекера ініціював проведення у режимі телемов, на експертному рівні спільно з провідними вченими у галузі охорони здоров'я Іспанії, Великої Британії, США, Рес-

публіки Корея, Франції, Німеччини, Італії, Китайської Народної Республіки низки круглих столів, які дають змогу поділитися вагомим досвідом лікарів щодо



лікування та організації протиепідемічних заходів, які в сукупності дозволять у стислий термін ліквідувати епідемію коронавірусної інфекції (COVID-19) як у цих країнах, так і в Україні зокрема.

Як активний член Чернігівського земляцтва вже десятки років поспіль Олег Григорович проводить серед своїх колег-медиків ґрунтовну роботу, спрямовану на благодійну допомогу дітям-сиротам. Кожного року до свят, разом із Прилуцьким відділенням Чернігівського земляцтва, організовує збір коштів на закупівлю необхідних речей для дитячого будинку "Надія" у Прилуках, туди приїжджають лікарі з метою профілактичного обстеження дітей, влаштовують концерти, вистави, екскурсії та радісні зустрічі для малюків.

Варто сказати, що Олег Григорович не лише професійно

займається медициною, а й пропагує здоровий спосіб життя власним прикладом. Варто лишень поспілкуватися з цим енергійним добросердим чоловіком, як і сам стаєш добрішим до людей.

У 2019 році в Україні стартував унікальний проект "Той, хто біжить містом". Його ідея полягала в тому, щоб залучити киян не лише до здорового способу життя, а й ознайомити з унікальною архітектурою та історією столиці України. У центрі проекту два основних герої – людина і місто. Роль людини чудово втілює у життя наш земляк Олег Григорович Шекера. Результати проекту зафіксовані у Книзі Рекордів України. До заходу активно долучилися і члени молодіжного відділення Чернігівського земляцтва.

Сьогодні велика просвітницько-інформаційна робота, пов'язана із запобіганням коронавірусній хворобі, здійснюється Олегом Григоровичем у засобах масової інформації, зокрема, на шпальтах земляцької преси та сторінках сайту Чернігівського земляцтва.

Від щирого серця вітаємо Олега Шекера з ювілеєм. Бажаємо довгих років наснаги та високих здобутків у професійній і громадській діяльності на благо нашої держави, народу та Чернігівської землі.

Земляки, члени Прилуцького відділення



АНТОНІВЦІ, ЯКИМИ ПИШАЄМОСЯ

Моя розповідь про унікальних вчених Михайла Семеновича Нічика та його доньку Валерію Михайлівну, авторів наукових праць, що мають важливе значення для розвитку науки і економіки України.



БАТЬКО

Михайло Семенович Нічик народився у 1908 році в селі Антонівка Варвинського району Чернігівської області (до 1933 року Антонівка належала до Пирятинського повіту Полтавської губернії) в сім'ї заможного селянина Семена Наумовича. У них був гарний одноповерховий будинок, вкритий тонкою черепицею, який після капітального ремонту стоїть донині, – у ньому живуть переселенці. Мати Михайла Семеновича – Варвара – була доброю господинею, завжди всім ділилася з бідними людьми, з сусідами. Тримали вони ще й наймичку, яка допомагала господарям і в полі, і вдома.

Мали двох дітей: Михайла і Ганну. Ганна вийшла заміж за заможного селянина Сергія, народила доньку Марію, але сама скоро померла. Батько Марії одружився вдруге. Під час розкуркулення у них забрали все, батька Сергія заслали до Сибіру, а мачуха з Марійкою перейшла жити до своїх батьків. Там

дівчинка виховувалася до школи, а потім захворіла на туберкульоз і померла, коли навчалася ще у молодших класах. Згодом померли її дідусь Семен та бабуся Варвара.

А Михайло закінчив школу, деякий час працював, допомагаючи батькам по господарству, а потім вступив на фізико-математичний факультет Київського університету. Отримавши диплом, молодий педагог повернувся до Антонівки, одружився на вчительці Лукині Романівні Мінько. У 1928 році у подружжя народилася донька Валерія. Через деякий час молода родина переїхала до Березової Рудки Пирятинського повіту. У цьому мальовничому селі Михайло Семенович викладав фізику і математику з 1931 по 1934 рік, а потім родина Нічика переселилася на Київщину. Два роки (1934–1935) Михайло Семенович виконував обов'язки доцента та читав фізику в Маслівському інституті генетики та селекції рослин. У 1936 році Михайло Нічик читав фізику та математику в Уманському технікумі механізації, а з січня 1937 року працював старшим викладачем Уманського сільськогосподарського інституту. В 1941–1945 рр. Михайло Семенович воював на фронтах Другої світової війни у зенітній артилерії, пройшов шлях від начальника відділення зв'язку розвідки до начальника штабу полку. Демобілізувався на початку 1946 року.

З 1946 по 1969 рік Михайло Нічик заві-

дував кафедрою фізики Уманського сільськогосподарського інституту, від велику наукову роботу з питань вивчення раціональних методів варіння та кристалізації цукру в утфелях першого та другого продуктів. У 1949 році Михайло Семенович захистив дисертацію на тему: "Кристалізація перенасичених розчинів цукру". Робота була написана ще до війни, але втрачена під час окупації, тож після звільнення України довелося знову ставити досліди на багатьох цукрових заводах Черкаської, Вінницької, Кіровоградської і навіть Курської областей. Михайло Нічик захистив дисертацію на звання кандидата фізичних наук при Одеському університеті.

У 1969 році вчений вийшов на заслужений відпочинок. Ці дані я узагальнила зі спогадів про родину Нічиків від своєї мами Ульяни Нестерівни Фесенко та декана агрономічного факультету Уманського сільськогосподарського інституту, професора Івана Маркіяновича Карасюка, які він люб'язно надіслав на моє прохання ще у 2010 році.

М.С.Нічик навчав і мене – у далекому 1966 році він викладав фізику нам, першокурсникам УСГІ. Я запам'ятала його порядність, стриманість, виваженість у справах і надзвичайну доброзичливість. Коли ми ближче познайомилися, Михайло Семенович запрошував мене до себе у квартиру, особливо після канікул. Господар з дружиною Лукиною Романівною сідали за стіл навпроти мене і з цікавістю розпитували про малу батьківщину – Антонівку. В той час, коли я навчалася в УСГІ, доньки Михайла Семеновича Валерія та Майя вже давно закінчили київські вузи і працювали в столиці, мали власні родини. Батьки дуже пишалися своїми дітьми і завжди



про них розповідали з особливим теплом.

Востаннє я бачила свого земляка влітку 1971 року, коли він приїжджав провідати мене у село Требухів Броварського району, куди мене направили працювати після закінчення навчання в інституті.

ДОНЬКА

Валерія Михайлівна Нічик народилася 3 жовтня 1928 року в селі Антонівка Варвинського району. Дослідник її життєпису Володимир Волковський написав у своїй розлогій праці, що її батько, Нічик Михайло Семенович, походив з козацького роду, а мати, Мінько Лукина Романівна, навчалася разом з Докією Гуменною, слухала лекції Миколи Зерова і була аспіранткою Агатангела Кримського.

Філософську освіту Валерія Михайлівна здобула на історико-філософському факультеті Київського університету (1946–1951). У 1952 році з університетської аудиторії перейшла в академічний Інститут філософії, де і працювала до останніх днів свого життя. У 28 років стала кандидатом наук, у 50 – доктором; заслужений діяч науки і техніки України, професор, лауреат премії імені Д.І. Чижевського. Написала понад 150 наукових праць, зокрема шість монографій.

Свій науковий шлях розпочала з дослідження світоглядних основ творчості О.О. Богомольця, але пізніше знайшла себе в іншій тематиці – у вивченні філософії України сімнадцятого – початку вісімнадцятого століть. У цьому ніхто не міг зрівнятися з нею: вона була найкращим знавцем філософської думки цього періоду. Валерія Михайлівна зробила такий історико-філософський вибір у той час, коли ставлення радянської влади до українознавчих студій, особливо давніх періодів, визначалося спершу (у шістдесятих роках минулого століття) короткочасною "відлигою", яку згодом (з початком 70-х років) змінили досить люті морози з арештами в інститутах філософії та літератури. Дослідження з історії релігійно-ідеалістичної думки вважалися не просто мало актуальними, а й шкідливими. Хто протистояв системі, до того застосовували ідеологічні засоби тиску.

Однак любов Валерії Нічик до України, її народу, культури, почуття відповідальності дослідниці перед несправедливо забутими мислителями, голос українського духу – все це переважило практично-конформістські інстинкти та розрахунки, якими у той період керувалося багато вчених. Жінка безоглядно присвятила себе проблемі повернення нашому народові його духовних скарбів, історичної пам'яті. Найголовнішою справою її життя стало відродження духовної спадщини Петра Могили та низки його соратників – професорів Києво-Могилянської академії, філо-

софських світочів тієї доби. За сприяння П.Копніна та В.Шинкарука Валерія Михайлівна створила і впродовж тридцяти років очолювала науковий осередок, школу дослідження і видання забутих могилянських текстів. Валерія Нічик робила свій патріотично-науковий подвиг буденно, майже непомітно для оточення, і навіть досі применшена оцінка її праці не дозволила віддати їй належне.

Ще раз хочу наголосити на тому, що премія НАН України імені Д.І. Чижевського встановлена з метою відзначення вчених, які опублікували найкращі наукові праці, здійснили винаходи і відкриття, що мають важливе значення для розвитку науки і економіки України, за видатні наукові роботи в галузі



філософських наук. Нічик Валерія Михайлівна – доктор філософських наук, професор Інституту філософії імені Григорія Сковороди НАН України одержала премію імені Д.І.Чижевського за цикл наукових праць "Діяльність і філософія Петра Могили".

Доктор філософських наук В.М.Нічик була не тільки видатним ученим, талановитим організатором наукових досліджень. Вона була людиною винят-

кової толерантності, доброти, безкомпромісного служіння обраній справі, патріотом України. Валерія Михайлівна створила у відділі історії Інституту філософії України атмосферу доброзичливості, взаємоповаги, наукового пошуку і відкритих дискусій, готовності до сприйняття нових ідей, завжди підтримувала талановиту молодь і залучала її до роботи над досліджуваними проектами. Померла В.М.Нічик 13 листопада 2002 року, похована у Києві.

Період її творчості, присвячений вивченню історії філософії на теренах України, досить розлого досліджений такими авторами, як Ярослава Стратій, Володимир Білодід, Сергій Йосипенко, Микола Симчич та ін.

Написала ці сухі рядки й подумала: ой, Антонівко, голубко сива! Скільки ще нетлінних скарбів зберігається у твоїх надрах! Скільки ще не написано сторінок про твоїх талановитих дітей, які своєю невтомною працею, науковими відкриттями та ратними подвигами примножують славу та велич України!

Працюючи у галузі краєзнавства на Броварщині (при Броварській центральній районній бібліотеці діє "Клуб краєзнавців", створений за ініціативою директора ЦБС Л.В. Кошелевої, члена НСКУ), доводиться часто писати про видатних особистостей цього краю як у минулому, так і нинішніх. Дякуючи головному редакторові міськрайонної газети "Нове життя" Ларисі Шапці та журналістові Володимирі Небрату, з моїми краєзнавчими дослідженнями періодично можна ознайомитися на шпальтах видання. А в земляцькому "Отчому порозі" друкувалися і друкуються десятки цікавих і пізнавальних матеріалів про наш праотчий край та його талановитих і героїчних людей. Дякуємо невтомним дослідникам минувшини.

Надія КОЛЬЦОВА,
краєзнавець,
заступник керівника
Варвинського відділення



З любов'ю до України

Вже з перших тих вікопомних літ зародилося літературне життя вишу. Лекції, студентські гуртки, рукописні журнали, творчі вечори... Гоголь, Кукольник, Гребінка, Забіла, Гербель, Чужбинський, Яков де Бальмен, Глібов, Богушевич... Змінював своє професійне спрямування вуз: готував державних службовців, чиновників, офіцерів і юристів, а найбільше педагогів, та незмінним лишалось захоплення літературою. Одне століття змінило інше, але не міліло джерело творчості: Збанацький, Ющенко, Гуцало, Мордань, Давидов, Горлач...

Приходили нові керівники літера-

У вересні Гоголівський виш Ніжина святкує свій ювілей. Саме у ті давні вересневі дні 1820 року гостинно відчинила двері перед своїми вихованцями Гімназія вищих наук імені князя О. Безбородька. Розпочалися перші роки навчання...

турної студії, та першооснова – вільнодумство, любов до України збереглися і донині! Студія Миколи Сайка, літстудія Леся Гомона, студії Дмитра Наливайка, Павла Сердюка, Олександра Астаф'єва, Олександра Гадзінського... Протягом XX століття лави Спілки письменників України поповнили близько ста вихованців Гоголівського вишу.

Нове XXI століття додало до скарбнички української культури нові імена, нові твори: Анатолій Дністровий, Сергій

Коноваленко, Олена Степаненко, Ганна Малігон, Тетяна Винник, Олена Марченко, Ярослав Гадзінський, Тетяна-Марія Литвинюк...

Минають десятиліття, але не міліє ріка творчості... І кожного року серед студентів знаходиться юнак або дівчина, які обов'язково запитають: "А кому тут можна почитати власні вірші?" І Гоголівська аудиторія гостинно відчиняє перед ними двері, а ти впускаєш їх до серця... Така вже літературна традиція вишу. Пропонуємо і тобі, шановний читачу, долучитися до нас.

Олександр Забарний, керівник літературної студії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, письменник

Рідному місту

Тисячі є на світі інших,
Сотні кращих, говорять, є –
Невблаганно в осінній тиші
Шепче серце: "Моє, моє...".
Бо сплелось у тобі навично,
Як із молодістю літа,
Тиха Гоголя таємничість
І оманлива простота.
У вогнях горобин засніжених
І в акацій шаленім хмелю
Я тебе, мій жаданий Ніжине,
Сподіваюсь, взаємно, – люблю.

Мені ти не приносив квіти,
З небес зірок не дарував
Й словами теплими, як літо,
Ти не мене причарував.
Тож сумувать нема причини
Й жаліть нема чого мені –
Ти не мене тепер покинув...
Чому ж весь світ – немов у сні?
Чом дивний біль у серці зринув
Й, по всьому, довго не мине?
Ти не мене тепер покинув...
Але й любив ти не мене.

Оксана Кудлай

Ти кажеш : "Війна... А кому є до неї діло?
Мені наплювати, бо ж у нас тут деньки погожі".
У мене був друг... Я ховав його в понеділок
Точніше, частину. Бо другу знайти не можуть.

Ти кажеш: "Донбас... А чому б нам його не здати?
Бо ж там, крім руїн, все одно нічорта немає..."
В моєї знайомій нелюди вбили матір
За те, що вона одягла вишиванку... Знаєш?

Ти можеш кричати, що все це про інших, звісно.
Дивись телевізор, допоки вмирають діти.
Та тільки ж коли ворог прийде до тебе в місто,
Що ти йому скажеш? Як вмовиш себе не вбити?!

Ти кажеш: "Війна... І яке нам до неї діло?"
Ти дома сидиш... А вони по кістках йдуть босі.
У мене був друг... Я ховав його в понеділок.
Точніше, частину.
Бо другу шукають
Й досі.

Денис Коськін

О, Ніжине вечірній – ти прекрасний!
Ти зігрівася нас своїм теплом.
Допоки ліхтарі твої не згаснуть,

Милуємось тишею разом.
О, Ніжине, чарівний, таємничий,
Мій друже вірний і моя розрада,
Світанків красавиць мальовничі
Даруєш щедро виром сонцепаду.
Ти моя Муза і моє натхнення!
Ріднішого за тебе я не маю.
Зорієш ти в щасливе сьогодніня,
А я тебе усе міцніш кохаю.

Потаємне

Давай залишимося з тобою наодинці,
Давай залишимо осінь за вікном...
Ми в Всесвіті одні такі сміливці,
Що не поєднують кохання із вином.
Навіщо нам для щастя п'янка радість
Котрої чари швидко відійдуть?
Кохання нашого ми збережемо святість
Незгоди нам його не розірвуть.
Давай залишимося з тобою наодинці,
Нам ні до чого пристрасті світів...
Позачиняємо всі двері від чужинців
І будем разом... до завершення віків.
Прошепочи мені слова кохання,
Прошепочи, поки зорить зоря...
Зустрінемо солодке ми світання
І вже наввіки буду я твоя.

Софія Ніжинець

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник:
ГО "Товариство
"Чернігівське земляцтво"

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, Л.Н. Горлач, В.Ф. Демченко, А.Л. Курданов, С.М. Кудін, Н.Т. Кольцова, Т.А. Літошко, П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович, Г.О. Скрипка.

За достовірність фактів, точність імен і прізвищ географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Людмила Орішко**. Комп'ютерний набір **Людмила Орішко**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город". Тираж 650.